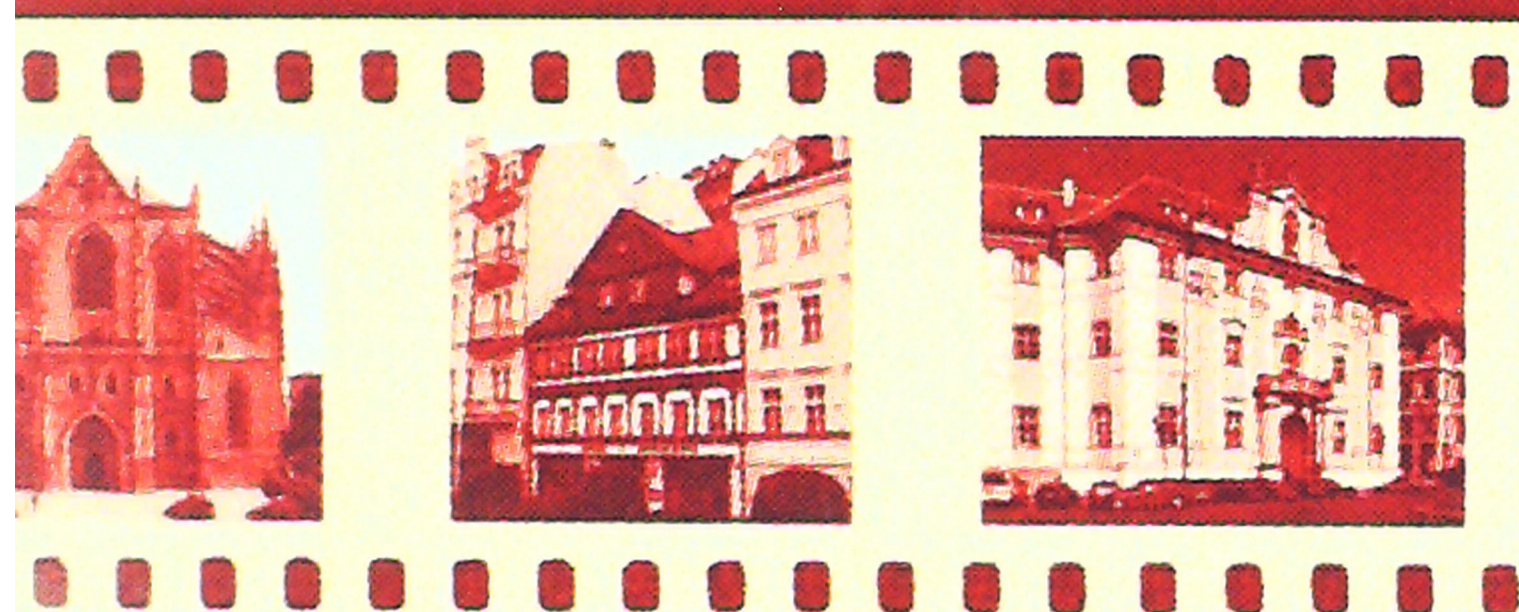

MATERIÁLY

V MEZINÁRODNÍ VĚDECKO-PRAKTICKÁ KONFERENC

«NASTOLENÍ MODERNÍ VĚDY –2009»

27.09.2009 - 05.10.2009

Díl 5
Psychologie a
sociologie
Politické vedy
Historie

Praha
Publishing House
«Education and Science» s.r.o.

MATERIÁLY

V MEZINÁRODNÍ VĚDECKO - PRAKTICKÁ
KONFERENCE

«NASTOLENÍ MODERNÍ VĚDY – 2009»

27 září - 05 října 2009 roku

Díl 5
Psychologie a sociologie
Politické vědy
Historie

Praha
Publishing House «Education and Science» s.r.o
2009

Vydáno Publishing House «Education and Science»,
Frýdlanská 15/1314, Praha 8
Spolu s DSP SHID, Berdianskaja 61 B, Dnepropetrovsk

**Materiály V mezinárodní vědecko - praktická konference
«Nastolení moderní vědy - 2009». -**

Díl 5. Psychologie a sociologie. Politické vedy. Historie:
Praha. Publishing House «Education and Science» s.r.o - 72 stran

Šéfredaktor: Prof. JUDr Zdeněk Černák

Náměstek hlavního redaktor: Mgr. Alena Pelicánová

Zodpovědný za vydání: Mgr. Jana Štefko

Manažer: Mgr. Helena Žáková

Technický pracovník: Bc. Kateřina Zahradníčková

V sběrné nádobě obsahují materiály mezinárodní vědecko - praktická
konference «Nastolení moderní vědy»

(27 září - 05 října 2009 roku)

po sekcích «Psychologie a sociologie». «Politické vedy». «Historie»

Pro studentů, aspirantů a vědeckých pracovníků

Cena 270 Kč

ISBN 978-966-8736-05-6

© Kolektiv autorů, 2009

© Publishing house «Education and Science» s.r.o.

ня приймається тільки після спостереження за роботою кандидата протягом певного часу. Кожен вид професійного відбору здійснюють чотири різні групи експертів.

Таким чином стає зрозумілим, що важливим резервом підвищення ефективності професійного психологічного відбору кандидатів на відповідні посади є наявність широкого кола претендентів. А передумовою цього буде престиж та затребуваність професії, добре налагоджена профорієнтаційна робота.

Література:

1. Шадриков В. Д. Проблемы системогенеза профессиональной деятельности. – М., 1982. – 185 с.
2. Антологія сиску: [в 14 т.] / Відп. ред.: Ю.І. Римаренко, В.І. Кушерець. – К.: Знання України, 2005. Т.1: Документи та матеріали з кримінального сиску (1397 – 1918 рр.) / Упоряд.: Ю.І. Римаренко та ін. – 596 с.
3. Жвалюк В.Р. Податкові органи Російської імперії в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст.: Організаційно-правові засади діяльності: Монографія. – К.: Атіка, 2001. – 176 с.
4. Положение о податных инспекторах и их помощниках: Высоч. утв. 24 мая 1899 г.// Полн. собр. законов Рос. империи. – Собр. 3. – Т. 19. – №16939.
5. Резапкина Г.В. Искусственный отбор. Пособие для менеджеров по работе с персоналом. – М.: Генезис, 2004. – 171 с.
6. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Теорія і практика професійного психологічного відбору: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Ніка-Центр, 2006. – 536 с.

Войтович М.В., Панасенко Н.М.

Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України

МОТИВАЦІЙНІ ТА КОНФЛІКТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ – МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Процес підготовки майбутніх фахівців у педагогічній галузі має передбачати не тільки засвоєння теоретичних знань, а й розвиток професійно важливих рис особистості фахівця (О.Ф. Бондаренко, О.А. Бодальов, В.О. Моляко, Л.Е. Орбан-Лембрик, В.Т. Панок, Н.В. Чепелева та ін.). Зокрема, це такі риси, як професійна мотивація, комунікативна й конфліктна компетентність.

На основі теоретичного вивчення наукових джерел та попередніх особистих досліджень з'ясувати зміст понять «професійна мотивація» і «конфліктна компетентність» як чинників розвитку професійного становлення студентів-психологів.

Як зазначає Е.Ф. Зеєр, професійне становлення особистості проходить через шість стадій (оптація, професійна підготовка, професійна адаптація, первинна професіоналізація, вторинна професіоналізація та професійна майстерність). Перехід від стадії до стадії супроводжується нормативними професійними кризами.

Періоду навчання у ВНЗ (16 – 23 роки) відповідає стадія професійного становлення особистості (стадія професійної освіти). Ця стадія характеризується переживанням кризи ревізії й корекції професійного вибору, що виявляється на першому й останньому році навчання. У студентів-психологів ця криза може збільшуватися існуючим розривом між академічною психологічною наукою й психологічною практикою.

На нашу думку, важливо акцентувати увагу саме на таких складових особистості, як професійна мотивація та конфліктна компетентність, розвиток та взаємозв'язок яких і сприятиме в подальшому професійному становленню особистісно зрілого та продуктивного фахівця.

Ми розглядаємо *конфліктну компетентність* як когнітивно-регуляторну підсистему професійно значущої сторони особистості і, слідом за Л.А. Петровською, вважаємо, що конфліктна компетентність є невід'ємною складовою частиною загальної комунікативної компетентності. Конфліктна компетентність обов'язково включає обізнаність про діапазон можливих стратегій поведінки в конфлікті й уміння адекватно реалізовувати ці стратегії в конкретній життєвій ситуації, мінімізуючи таким чином можливі деструктивні наслідки.

Відповідно до психологічного підходу конфліктну компетентність можна представити як сукупність таких компонентів: когнітивного, операційного й особистісного.

Когнітивний компонент конфліктної компетентності включає в себе знання про конфлікт, його види, типи, функції, учасників конфлікту, умови перебігу конфліктів, образи конфліктних ситуацій, причини виникнення тощо.

Операційний компонент конфліктної компетентності включає спектр можливих поведінкових реакцій у конфлікті. Фактично йдеться про навички взаємодії суб'єктів конфлікту.

До *особистісного компоненту конфліктної компетентності* ми відносимо уявлення суб'єкта конфлікту про себе (мотиви, цілі, емоції тощо), тобто, «Я»-компетентність, про протилежну сторону (мотиви, цілі, емоції тощо), або про психологічний потенціал інших учасників конфлікту, здатність учасників конфлікту до емпатії, рефлексивності тощо.

Важливою складовою особистості є також *професійна мотивація* особистості, яка пов'язана з конфліктною компетентністю (мотиви входять в особистісний компонент конфліктної компетентності).

Питання сутності, формування мотивації у вітчизняній та зарубіжній психології розроблялися в численних дослідженнях (О.М. Леонтьєв, О.Г. Ковальов, П.В. Сімонов, Ю.М. Орлов, Д. Маклелланд, Дж. Аткінсон, Е. Френч, Р. Моул-

тон та ін.). У них дослідники по-різному розуміють природу мотивації та пропонують різні моделі та визначення мотивації.

«Професійна мотивація» – це процес наповнення смислами найбільш значущих стимулів праці, в результаті чого виникає структура у вигляді ієрархії смислоутворюючих мотивів, здатна здійснювати зворотній вплив на трудову поведінку особистості.

Мотиваційна сфера особистості є не тільки відображенням її індивідуальних потреб. Треба також зазначити, що важливу роль у формуванні та розвитку мотиваційної сфери особистості відіграють суспільні інститути: система освіти, пропаганди тощо.

Особистісний і професійний розвиток у студентів-психологів взаємозумовлені. З одного боку риси особистості (у нашому випадку – потреби) суттєво впливають на вибір професії та подальший професійний розвиток особистості, з іншого сама професія або професійна мотивація впливає на розвиток особистості (у т.ч. і її конфліктної компетентності). Тобто, розвиток і конфліктної компетентності, і професійної мотивації є важливими складовими формування особистісної зрілості і неодмінною умовою успішного професійного становлення студента – майбутнього психолога.

Для того, щоб посилити взаємовплив цих двох складових на етапі професійного становлення студентів-психологів, ми вважаємо за необхідне:

- 1) розвивати професійну мотивацію;
- 2) розвивати здатності і готовність особистості до конструктивного регулювання конфліктів та саморегуляції – конфліктну компетентність;
- 3) здійснювати цей розвиток у формі колективної пізнавальної діяльності (психодіагностичні процедури, дослідницькі семінари, тренінгові заняття, рольові й ділові ігри, «мозкові штурми», тощо).

Тобто, можна говорити про необхідність застосування спеціальної програми розвитку для студентів-психологів, що має включати, на наш погляд, декілька етапів.

Перший етап цієї програми – підготовчий. Він буде включати в себе психодіагностичні процедури, інтерв'ю за результатами тестування, бесіди та індивідуальне консультування за потребою. Також на цьому етапі відбувається формування тренінгових та інших груп.

Другий етап – розвивальний. Він буде складатися зі спеціально розроблених і підібраних рольових ігор та тренінгових занять. Програма розвивальних занять цього етапу складається за класичною схемою проведення соціально-психологічного тренінгу.

Третій етап – контрольний, на якому буде проведено контрольне психодіагностичне дослідження, аналіз результатів програми та визначення тих заходів, які мають на меті посилення корекційного впливу на окремі компоненти як професійної мотивації, так і конфліктної компетентності.

Отже, ми розглядаємо професійна мотивацію як процес наповнення смислами найбільш значущих стимулів праці, в результаті чого виникає структура у вигляді ієрархії смислоутворюючих мотивів, здатна здійснювати зворотній вплив на трудову поведінку особистості

А конфліктну компетентність студентів-психологів ми вважаємо інтегральним утворенням (близько до трактування Л.А. Петровської), найважливішою серед складових якого бачимо суб'єктну позицію майбутніх психологів у конфлікті, яка базується на їх емпатійно-рефлексивній культурі та культурі саморегуляції.

На нашу думку, конфліктна компетентність і професійна мотивація є одними з найважливіших характеристик становлення професіоналізму в системі підготовки фахівців-психологів і тому потребують всебічного вивчення.

Система підготовки фахівців – майбутніх психологів для забезпечення їх високого професійного рівня, на наш погляд, має включати в себе програми розвитку конфліктної компетентності та професійної мотивації.

Література:

1. Зеер Э.Ф. Психология профессионального развития: учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений/ Э.Ф. Зеер. – 2-е изд. стер. – М.: Изд.центр «Академия», 2007. – 240 с.

2. Карамушка Л.М., Войтович М.В. Технологія запобігання та розв'язання організаційних конфліктів//Технологія роботи організаційних психологів: Навч. посіб./За наук.ред. Л.М. Карамушки. – К.: Фірма «ІНКОС», 2005. – С.223 – 252.

3. Кокун О.М. Проблема забезпечення адаптаційної готовності студентів до професійної діяльності і шляхи її вирішення//Вісник. Збірник наукових статей Київського Міжнародного університету. Серія: Психологічні науки. –К.: КиМУ, 2005.- Вип.7. – С. 52 – 59.

4. Петровская Л.А. К вопросу о природе конфликтной компетентности //Вестник Московского университета. Сер.14. Психология. – 1997. – №4. – С.41 – 45.

5. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб.: Питер, 1999. – 720 с.

6. Якунин В.А. Психология учебной деятельности студента.- М., 1993.-216 с.

7. Комалова Л.Р. Конфликтологическая компетентность как профессиональный принцип конструктивной коммуникации в конфликте, 2005 :<http://conflictmanagement.ru/text/?text=528>

OBSAH

PSYCHOLOGIE A SOCIOLOGIE

FORMY SPOLUPRACE PSYCHOLOG – PRAXE

Нарушкевич А.С. Психолого-педагогический эксперимент, направленный на изучение детского коллектива.....	3
--	---

PROBLEMU ROZVOJE OSOBY V MODERNICH PODMINKACH

Кузікова С.Б. Психологічна культура і саморозвиток особистості.....	7
--	---

CELKOVA PSYCHOLOGIE

Тихонова М.І. Психологічні основи формування культури здоров'я у дітей молодшого шкільного віку	10
Петренко І.В. Дослідження регулятивної сфери особистості: мотиваційний аспект	14

PSYCHOLOGIE PRACE

Корсун С.І. Професійно-психологічний відбір. Історія та сучасність	19
Войтович М.В., Панасенко Н.М. Мотиваційні та конфліктологічні особливості професійного становлення студентів – майбутніх психологів	21

PSYCHOFYZIOLOGIE

Nalyvayko N., Yaremko Z., Tkachenko H., Manenko A. Psychophysiological indexes among young people and iodine level in organism	25
--	----

SOCIALNI PSYCHOLOGIE

Алексєєнко С.Д., Ткаченко К.С. Причини виникнення подружніх конфліктів	30
---	----

MODERNI TECHNOLOGIE SOCIOLOGICKYCH PRUZKUMU

Дікова-Фаворська О.М. Особливості розвитку соціальної суб'єктності осіб з вадами здоров'я: соціологічні виміри.....	34
--	----

POLITICKE VEDY

MODERNI VOLEBNI – TECHNOLOGIE

- Маслова И.А.** Из опыта формирования гражданской активности подрастающего поколения как элемента политической социализации (на примере Оренбургской области) 42
- Порошин А.В.** «Единая Россия» как доминантная партия: миф или реальность? 46

GLOBALISTIKA

- Василюк В.** Основні принципи сучасної зовнішньої політики Франції та її вплив на українсько-французькі відносини 51

REGIONALNI POLITICKE PROCESY

- Данильян О.Г., Дзедань А.П.** Опыт реформирования органов государственной власти в странах Центральной и Восточной Европы 54

HISTORIE

VLASTNI HISTORIE

- Крюков Н.Н., Сапрыкина А.Г., Сиротко М.Л., Брылякова Л.И., Кадеркина В.М.** История создания врачебных и научных медицинских обществ в Самарской области и их роль в развитии науки и практики 57
- Подольская Ж.А.** Решение вопросов народного просвещения в начале XX века 61

CELKOVA HISTORIE

- Лишко С.В.** Озброєння, оснащення та бойова підготовка особового складу слобідських полків 66